

Sika

– eläinsuojelulainsäädäntöä koottuna

Sisällys

Eläinsuojelulain merkitys tuottajalle	3
Eläinsuojeluvanta	3
Siirtymäajat	4
Sian pitopaikka	5
Yleiset vaatimukset.....	5
Pitopaikan olosuhteet.....	5
Pitopaikan seinät ja lattia.....	6
Pitopaikan puhtaana- ja kunnossapito.....	7
Laitteet ja välineet.....	7
Porsituskarsina ja -häkki.....	7
Sairaskarsina.....	7
Ulkotarha ja laidun.....	7
Sikojen merkitseminen ja rekisteröinti.....	7
Sian hoito	8
Hyvinvoinnista huolehtiminen.....	8
Sian juotto ja ruokinta.....	8
Emakon ja ensikon hoito.....	10
Vieroitus.....	10
Sian kohtelu ja käsittely.....	10
Sialle suoritettavat toimenpiteet.....	11
Sairas tai vahingoittunut sika.....	11
Sian lopetus tilalla.....	12
Eläinjalostus.....	12
Eläinten tuotantokykyyn vaikuttaminen.....	12
Tila- ja mitoitusvaatimukset	14
Emakoiden ja ensikoiden ryhmäkarsina.....	14
Karjun karsina.....	14
Vieroitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsina.....	15
Rakolattiat.....	15

Sika – eläinsuojelulainsäädäntöä koottuna

Tähän esitteeseen on koottu yhteen sikojen pitoa ja hyvinvointia koskevien eläinsuojelusäädösten sisältöä.

Lähteinä käytetyt säädöstekstit ovat kokonaisuudessaan luettavissa maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilla osoitteessa www.mmm.fi.

Lähteet: eläinsuojelulaki (247/1996 muutoksineen), eläinsuojeluasetus (396/1996, muutoksineen), valtioneuvoston asetus sikojen suojelusta (629/2012, muutos 485/2013), maa- ja metsätalousministeriön (MMM) asetus sikojen pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista (14/EEO/2002), neuvoston asetus ((EY) N:o 1099/2009) eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä, MMM:n päätös eläinten teurastamiselle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista (23/EEO/1997), MMM:n päätös nisäkäs- ja lintulajeihin kuuluvien tuotantoeläinten lopettamiselle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista (18/EEO/96 muutoksineen).

Eläinsuojelulain merkitys tuottajalle

Eläinsuojelulain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Lain avulla pyritään myös edistämään eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua.

Eläimiä on kohdeltava hyvin eikä niille saa aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä. Myös tarpeettoman kivun ja tuskan tuottaminen eläimille on kielletty.

Yleisenä periaatteena eläintenpidossa on edistettävä eläinten terveyden ylläpitämistä sekä otettava huomioon eläinten fysiologiset tarpeet ja käyttäytymistarpeet. Tuotantoeläinten kohdalla tämä merkitsee usein sairastuvuuden vähenemistä ja tuottavuuden kasvua.

Eläinsuojeluvalvonta

Sikojen hyvinvointiin liittyvissä ongelmatilanteissa tai jos on aihetta epäillä, että sikojä pidetään tai hoidetaan eläinsuojelusäädösten vastaisesti, voi yksityinen henkilö ottaa yhteyttä paikallisiin eläinsuojeluviranomaisiin. Eläinsuojeluvalvontaa paikallistasolla hoitavat kunnaneläinlääkäri, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavat viranhaltijat (terveystarkastajat) sekä poliisi. Aluehallintovirasto ja erityisesti siellä työskentelevä läänineläinlääkäri ohjaa ja valvoo eläinsuojelusäädösten noudattamista toimialueellaan. Elintarviketurvallisuusvirasto Evira ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena eläinsuojelusäädösten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Ministeriötasolla eläinsuojelusäädösten valmistelu ja niiden täytäntöönpanon valvonta kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle.

Viranomaisten lisäksi eläinsuojelutarkastuksia tekevät aluehallintovirastojen valtuuttamat eläinsuojeluvalvojat. Eläinsuojeluvalvojat voivat tehdä tarkastuksia muualla paitsi kotirauhan piirissä. Kotirauhan piiriin kohdistuvassa tarkastuksessa eläinsuojeluvalvoja voi kuitenkin tarkastusoikeutensa rajoissa tarvittaessa avustaa viranomaista. Eläinsuojeluvalvoja voi tarkastuksen yhteydessä antaa eläimen omistajalle tai haltijalle neuvoja ja ohjeita, sen sijaan kieltoja ja määräyksiä voivat antaa vain viranomaiset. Jos eläinsuojeluvalvoja havaitsee tarkastuksessa sellaisia epäkohtia, jotka edellyttävät kieltojen tai määräysten antamista, hänen on ilmoitettava asiasta eläinsuojeluviranomaiselle. ▶

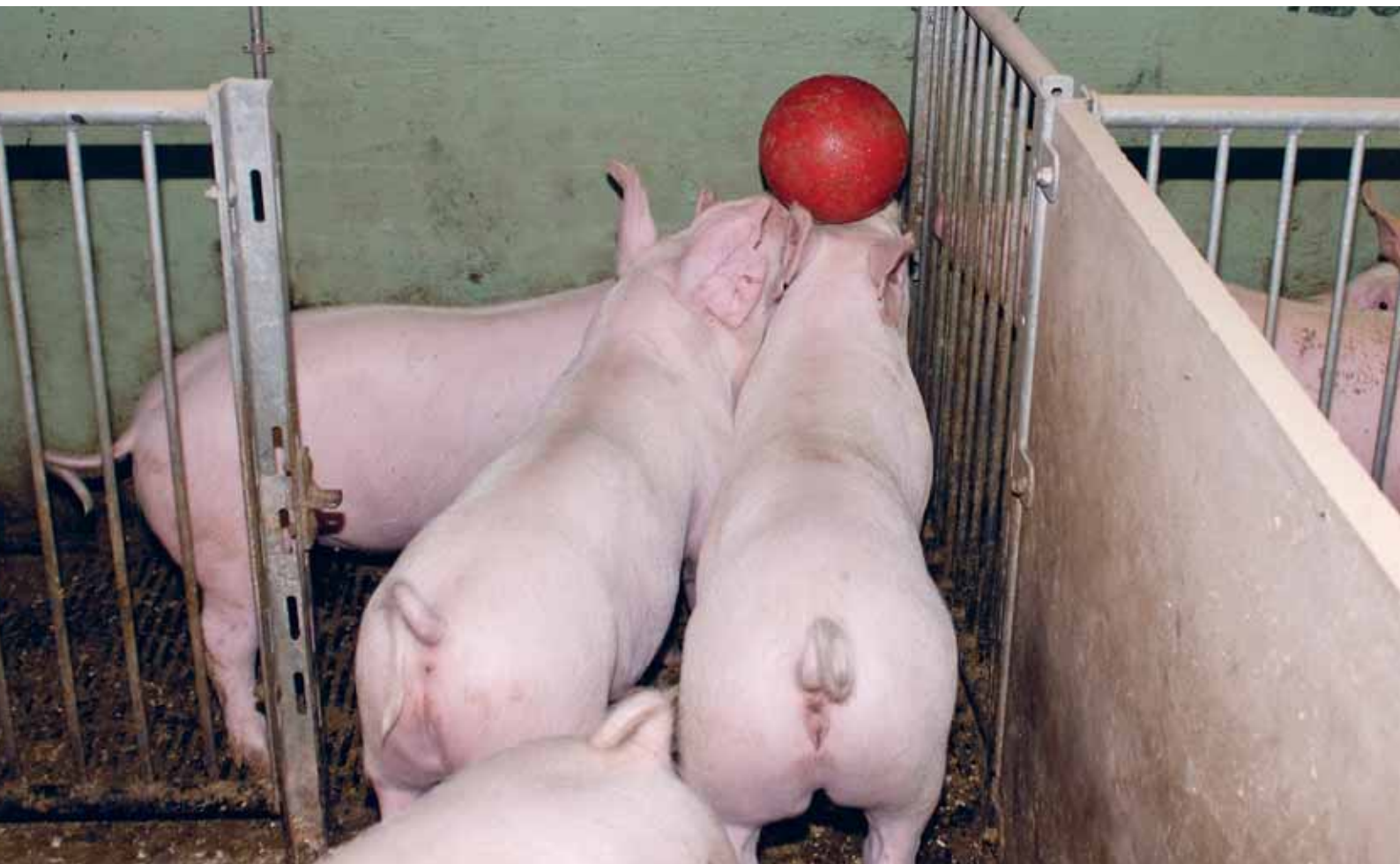
Ajankohtaista tietoa eläinsuojeluvalvonnan muutoksista päivitetään Eviran internetsivulle www.evira.fi.

Maassamme on lisäksi eläinsuojelujärjestöjen omia eläinsuojeluneuvojia, joiden toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen. Näillä henkilöillä ei kuitenkaan ole eläinsuojelulakiin perustuvaa oikeutta tarkastusten suorittamiseen.

Siirtymäajat

Tähän oppaaseen on koottu oppaan julkaisuhetkellä voimassa olevaa lainsäädäntöä. Joissakin sikojen pitoa koskevista vaatimuksista noudatetaan 1.1.2013 toiminnassa olleiden sikalarakennusten osalta siirtymäaikoja, jotka on oppaassa tarkemmin esitetty kyseisten kohtien yhteydessä.

Jos sikaloita tai niiden osastoja tai sikojen pitopaikaksi muunnettuja muita tiloja kuitenkin rakennetaan, peruskorjataan tai otetaan käyttöön 1.1.2013 jälkeen, niiden on täytettävä vaatimukset ilman siirtymäaikoja.

Sian pitopaikka

Yleiset vaatimukset

Sian pitopaikan on oltava riittävän tilava, suojaava, valoisa, puhdas ja turvallinen sekä mahdollisimman hyvin sian luontaiset tarpeet huomioon ottava. Pitopaikassa olevat siat on voitava hoitaa ja tarkastaa vaikeuksitta. Pitopaikan tulee tarjota riittävä suoja epäsuotuisia sääoloja sekä liiallista kylmyyttä, lämpöä, vetoa ja kosteutta vastaan.

Eläinsuojelullisiin näkökohtiin tulee kiinnittää huomiota jo rakennusten ja aitausten suunnitteluvaiheessa. Sian pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen ja että pitopaikan palovaara ja eläimen karkaamisvaara ovat mahdollisimman vähäisiä. Pitopaikan tulee olla mahdollisimman paloturvallinen. Eläinten hoitajan tulee olla varautunut hätätilanteisiin ja hänellä on oltava käytettävissään tarvittavaa pelastus- ja palontorjuntavälineistöä. Hätätilanteessa siat tulee voida poistaa nopeasti eläintiloista.

Sikojen on voitava pitopaikassaan seistä ja levätä luonnollisessa asennossa, nousta makuulta luonnollisella tavalla sekä liikkua. Sioilla on oltava pitopaikassaan makuu-, ruokinta- ja ulostamisalueet. Makuupaikkoja tai makuu- aluetta on oltava riittävästi, jotta kaikki eläimet voivat halutessaan asettua yhtäaikaan makuulle. Makuualueen on oltava kuiva, puhdas, lämpötilaltaan sioille sopiva ja tarvittaessa asianmukaisesti viemäroity. Sikaa ei saa pitää kytkyllä kytkettynä.

Sikojen pitopaikan ja pitopaikan rakenteiden, varusteiden ja laitteiden on oltava helposti puhtaana pidettäviä ja tarvittaessa desinfioitavissa. Kaikkien pitopaikan rakenteiden ja varusteiden on oltava hyvässä kunnossa siten, että ne eivät vahingoita eläimiä tai vaaranna niiden terveyttä tai hyvinvointia. Sikojen kulkuväylien ja oviaukkojen on oltava sellaisia, että eläimet pääsevät esteettä liikkumaan ja

että eläinten vahingoittumisen vaara on mahdollisimman vähäinen.

Sikojen on pitopaikassaan voitava nähdä muita sikojä ja niillä on oltava mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen. Emakoita ja ensikoita voidaan kuitenkin viikkoa ennen odotettua porsimista ja porsimisen ajan pitää siten, ettei niillä ole näköyhteyttä muihin sikoihin.

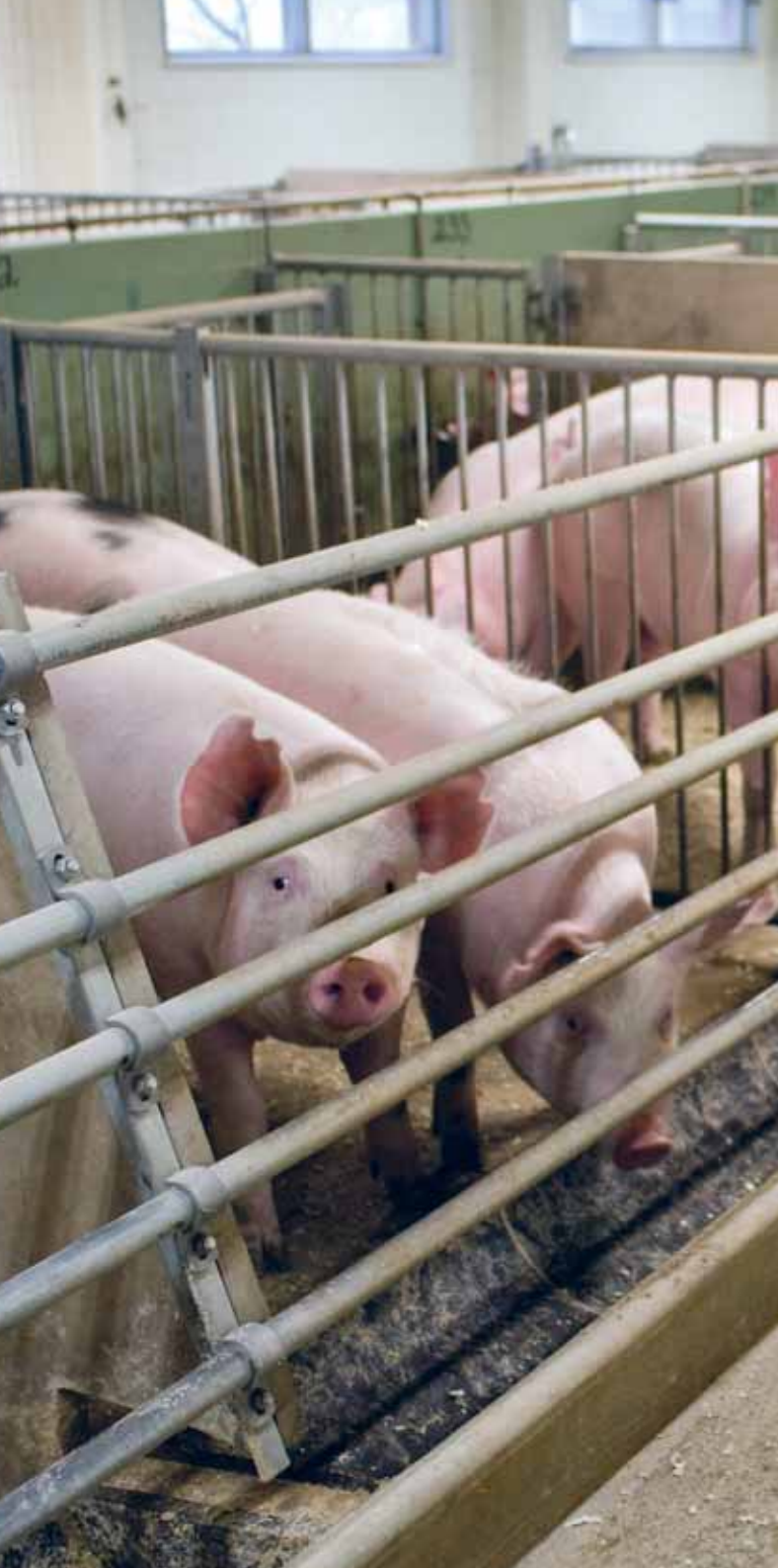
Sikojä on pidettävä ryhmässä, jollei ryhmästä erottamiseen ole eläinlääketieteellistä tai eläinten vihamieliseen käyttäytymiseen liittyvää syytä. Syyn poistuttua sika on sijoitettava takaisin ryhmään. Emakko tai ensikko saadaan kuitenkin pitää erillään ryhmästä aikana, joka alkaa viikkoa ennen odotettua porsimista ja päättyy neljän viikon kuluttua astutuksesta tai siemennyksestä, joka johtaa tiineyteen. Lisäksi karjua saadaan pitää yksittäiskarsinassa, jossa se voi kääntyä ympäri. Karjun on kuitenkin voitava nähdä, kuulla ja haistaa muita sikojä.

Jos sika joudutaan erottamaan ryhmästä eläinlääketieteellisen syyn tai vihamielisen käyttäytymisen vuoksi, sen on voitava kääntyä yksittäiskarsinassaan helposti ympäri, jollei liikkumista jouduta rajoittamaan eläinlääketieteellisen syyn takia.

Pitopaikan olosuhteet

Sikojen pitopaikassa on oltava riittävä ilmanvaihto, jonka avulla huolehditaan siitä, etteivät haitalliset kaasut, pöly, veto tai liiallinen kosteus vaaranna eläimen terveyttä tai hyvinvointia. Myös pitopaikan lämpötilan on oltava sioille sopiva.

Jos sikojen terveys ja hyvinvointi on riippuvainen koneellisesta ilmanvaihtojärjestelmästä, eläinsuojassa on oltava mahdollisuus eläinten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta riittävän ilmanvaihdon järjestämiseen myös koneellisen ►

ilmanvaihtojärjestelmän häiriöiden aikana. Koneellisessa ilmanvaihtojärjestelmässä on oltava hälytysjärjestelmä, joka antaa hälytyksen toimintahäiriön sattuessa. Hälytysjärjestelmän toimivuus on testattava säännöllisesti.

Pitopaikassa ei saa esiintyä jatkuvaa eläintä häiritsevää tai sille haittaa aiheuttavaa melua. Siat eivät saa olla jatkuvasti alttiina melulle, joka ylittää 65 desibeliä (dB(A)).

Pitopaikan valaistuksen tulee olla sialle sopiva ja riittävä eläinten asianmukaiseen tarkastamiseen ja hoitamiseen. Eläinsuojan valaistuksen voimakkuuden on oltava vähintään 40 luksia ainakin 8 tunnin ajan päivässä. Kaikissa sikojen pitopaikan osastoissa on oltava myös luonnonvaloa. Luonnonvaloa koskevaa vaatimusta sovelletaan 1.1.2013 toiminnassa olleisiin sikalarakennuksiin 1.1.2018 alkaen, jollei sikalassa tai sen osastossa tätä ennen tehdä peruskorjausta.

Pitopaikan seinät ja lattia

Eläinsuojan seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan sioille sopivia. Pintakäsittelyyn ei saa käyttää puunsuoja-aineita, maaleja tai muita aineita siten, että ne voivat aiheuttaa sialle myrkytyksen.

Jos lattialla ei käytetä kuivikkeita, lattian pinnan on oltava luja, vakaa ja tasainen. Pitopaikan lattia on voitava pitää helposti kuivana joko käyttämällä riittävästi kuivikkeita tai huolehtimalla muutoin siitä, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti.

Lattian on oltava sopiva siinä pidettävien sikojen koko ja paino huomioon ottaen. Rakolattiassa, ritilälattiassa tai muussa rei'itetyssä lattiassa aukkojen on oltava sioille turvallisia. Sikojen sorkat eivät saa tarttua kiinni lattian rakenteisiin tai muutoin vahingoittua.

Emakoiden ja ensikoiden yksittäishäkkien sekä porsituskarsinoiden lattia-alasta vähintään puolet on oltava kiinteäpohjaista tai sellaista rakolattiaa, ritilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehty-

jen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta. Kiinteäpohjaista lattia-alaa koskevaa vaatimusta sovelletaan 1.1.2013 toiminnaissa olleisiin sikaloihin 1.1.2028 alkaen, jollei sikalassa tai sen osastossa tätä ennen tehdä peruskorjausta.

Pitopaikan puhtaana- ja kunnossapito

Pitopaikka ja sen rakenteet, varusteet ja laitteet on pidettävä puhtaina ja hyvässä kunnossa ja tarvittaessa desinfioitava.

Pitopaikka ja sellaiset laitteet, jotka vaikuttavat eläinten terveyteen ja hyvinvointiin, on tarkastettava vähintään kerran päivässä. Eläinten terveyttä ja hyvinvointia vaarantavat viat on korjattava välittömästi tai, jollei se ole mahdollista, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin turvaamisesta on huolehdittava muilla keinoin.

Eläinsuojassa on huolehdittava jyrksijöiden ja muiden haittaeläinten torjunnasta.

Laitteet ja välineet

Jos sian hoitoon, käsittelyyn, kiinnottamiseen, kuljettamiseen, tainnuttamiseen tai lopettamiseen tarkoitettujen välineiden, laitteiden ja aineiden käyttö ilmeisesti aiheuttaa eläimelle tarpeetonta kipua tai tuskaa, ei niitä saa valmistaa, maahantuoda, myydä, luovuttaa eikä käyttää.

Sikojen pitoon tarkoitetut laitteet ja välineet, ruokinta-astiat ja -kaukalot sekä juoma-astiat ja juottolaitteet on rakennettava ja asennettava siten, että ne ovat sioille turvallisia. Ruokinta-astiat ja -kaukalot sekä juoma-astiat ja juottolaitteet on sijoitettava kaikkien eläinten ulottuville.

Pitopaikassa on oltava sioille riittävästi juomapaikkoja. Jos käytetään automaattisia juotto- tai ruokintalaitteita, siat on totutettava niiden käyttämiseen.

Porsituskarsina ja -häkki

Porsituskarsinassa tai -häkissä emakon takana on oltava riittävästi esteetöntä tilaa porsimista varten. Porsitus-

karsinan tai -häkin on oltava sellainen, että emakko voi imettää pikkuporsaita vaikeuksista. Jos emakko voi liikkua porsituskarsinassa vapaasti, karsina on varustettava pikkuporsaita emakolta suojaavilla rakenteilla, kuten porsasaidoilla.

Pikkuporsilla on oltava porsituskarsinassa kiinteäpohjainen ja kuiva makuualue, johon kaikki pikkuporsaat mahtuvat yhtäaikaan makuulle. Lisäksi pikkuporsaille on tarvittaessa oltava asianmukainen lämmitin.

Sairaskarsina

Sikojen pitopaikassa on oltava sairaita, vahingoittuneita tai muusta syystä toisista sioista erotettuja sikoja varten tilaa vähintään 5 prosenttia sikojen pitopaikan kokonaiseläinmäärän tilantarpeesta.

Sairaskarsinan vaatimusta sovelletaan 1.1.2013 toiminnaissa olleisiin sikaloihin 1.1.2018 alkaen, jollei sikalassa tai sen osastossa sitä ennen tehdä peruskorjausta.

Ulkotarha ja laidun

Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, kulkeiden sekä ulkotarhan tai laitumen on oltava sioille turvallisia. Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava ja pidettävä kunnossa siten, ettei niistä aiheudu eläimille tarpeetonta kärsimystä. Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan.

Sikojen merkitseminen ja rekisteröinti

Kaikkien sikojen pitäjien on rekisteröidyttävä. Myös pito-paikat, joissa eläimiä pidetään, on rekisteröitävä. Lisäksi siat on merkittävä asianmukaisesti.

Lisää tietoa merkitsemisestä ja rekisteröinnistä löytyy internetosoitteesta www.evira.fi > Eläimet > Eläinsuojelu ja eläinten pito > Merkitseminen ja rekisteröinti > Siat.

Sian hoito

Hyvinvoinnista huolehtiminen

Hoidossa olevaa sikaa ei saa jättää hoidotta tai hylätä. Hoidossa olevan eläimen terveydestä ja yleisestä hyvinvoinnista sekä eläimen puhtaudesta ja sen tarvitsemasta muusta keuhkohoidosta on huolehdittava. Eläimen on saatava riittävästi sille sopivaa ravintoa, juotavaa ja muuta sen tarvitsemaa hoitoa. Sikojen hyvinvoinnista huolehtivien henkilöiden on oltava perehtyneitä sikojen hoitoon ja sikojen hyvinvointia koskeviin vaatimuksiin.

Sian hyvinvointi ja olosuhteet on tarkastettava riittävän usein, kuitenkin vähintään kerran päivässä ja tarvittaessa useamminkin. Tarkastuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota tiineyden loppuvaiheessa oleviin, porsineisiin, vastasyntyneisiin, sairaisiin, heikkokuntoisiin ja vahingoittuneisiin sikoihin. Yksilöllinen tarkastus on suoritettava niille sioille, joille se yleistarkastuksen perusteella on tarpeen.

Sikojen sorkat on tarkastettava riittävän usein ja hoidettava tarvittaessa.

Kaikenikäisten sikojen saatavilla on kaikissa tuotantovaiheissa oltava jatkuvasti tarjolla riittävä määrä sellaista ainesta, joka ei vaaranna eläinten terveyttä, ja jonka avulla siat voivat toteuttaa lajinomaisia käyttäytymistarpeitaan kuten tonkimista ja tutkimista.

Sikaryhmien yhdistämistä tulee välttää. Jos ryhmiä joudutaan yhdistämään, aggressiivisuuden vähentämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Sioilla on oltava riittävästi mahdollisuuksia piiloutua ja väistää muita sikojä. Sikaryhmiä yhdisteltäessä rauhoittavia lääkkeitä saadaan käyttää vain erityisistä syistä ja eläinlääkärin valvonnassa.

Jos sikaryhmässä havaitaan merkkejä kovista tappeluista, on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin syiden selvittämiseksi ja tappeluiden estämiseksi.

Sian juotto ja ruokinta

Siat on ruokittava vähintään kerran päivässä. Annettavan rehun on oltava ravintoainekoostumukseltaan sioille sopivaa ja riittävän energiapitoista. Sialle ei saa antaa sellaista ruokaa, juomaa tai muuta ravintoa, joka on sen terveydelle vaarallista. Sellaisten ravintoaineiden antamista jättäminen on kiellettyä, joiden puuttumisen tiedetään aiheuttavan eläimen sairastumisen. Ruokinnassa on otettava huomioon kunkin eläimen tarpeet ja varmistettava, että jokainen eläin saa riittävästi ravintoa.

Ryhmässä pidettävien sikojen on voitava syödä yhtä aikaa, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla tai jollei ruokintaan käytetä automaattista siat yksittäin ruokkivaa ruokintalaitetta. Ryhmissä pidettävien emakoiden ja ensikoiden ruokinta on järjestettävä siten, että kaikki eläimet saavat riittävästi rehua silloinkin, kun muita rehusta kilpailevia eläimiä on paikalla.

Ruokintakaukalon vähimmäispituus sikaa kohden:

Sian paino (kg)	Kaukalon pituus (cm)
<25	15
25–50	25
>50	30

Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava koko ajan riittävästi raikasta ja puhdasta vettä. Sikojen juomastiit ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa liata rehua tai juomavettä. ▶

Emakon ja ensikon hoito

Joutilaan emakon tai ensikon pureskelutarve sekä nälän-tunne tulee tyydyttää tarjoamalla sille riittävästi kuitu-pitoista rehua, esimerkiksi antamalla heinää tai olkea muun ruokinnan lisänä.

Porsivalle emakolle ja ensikolle on annettava viikkoa ennen odotettua porsimista riittävästi sopivaa materiaalia pesäntekoa varten.

Jos emakko tai ensikko laitetaan porsimishäkkiin, se on puhdistettava perusteellisesti ennen häkkiin laittamista. Eläimelle on lisäksi tarvittaessa tehtävä loishäätö ulko- ja sisäloisten häätämiseksi.

Vieroitus

Alle 28 päivän ikäistä pikkuporsasta ei saa vieroittaa emakosta, jollei se ole välttämätöntä eläinten terveyden tai hyvinvoinnin kannalta. Kuitenkin jos porsaas siirretään erityisesti tähän tarkoituksen varattuihin emakoiden tiloi-ta erillisiin tiloihin, jotka tyhjenetään, puhdistetaan pe-rusteellisesti ja desinfioidaan ennen uuden porsasryhmän tuloa, saadaan porsaas vieroittaa emakosta jo 21 päivän ikäisenä. Porsaiden totuttaminen vieroituksen jälkeiseen rehuun tulee aloittaa riittävän aikaisin ennen vieroitusta.

Sian kohtelu ja käsittely

Sikojä on kohdeltava rauhallisesti ja niiden käsittelyssä on pyrittävä käyttämään hyväksi eläimen lajinomaista käyttäytymistä, kuten laumakäyttäytymistä. Sikajä ei saa vahingoittaa tai käsitellä väkivaltaisesti, eikä tarpeetto-masti pelotella tai kiihdyttää.

Sikajä ei saa raahata jaloista, hännästä tai suoraan päästä vetäen taikka käsitellä muutoin sillä tavalla, että sille aiheutetaan tarpeetonta kärsimystä.

Sialle suoritettavat toimenpiteet

Leikkaus tai muu siihen verrattava kipua aiheuttava toimenpide saadaan sialle suorittaa vain, jos se on eläimen sairauden tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi tarpeellista.

Toimenpiteen saa pääsääntöisesti suorittaa vain eläinlääkäri. Jos toimenpiteestä aiheutuva kipu on lievää ja hetkelistä tai toimenpide ei siedä viivytystä, saa toimenpiteen kuitenkin tehdä myös muu henkilö kuin eläinlääkäri.

Toimenpiteisiin käytettävien välineiden ja laitteiden tulee olla tarkoitukseen sopivia, puhtaita ja toimintakuntoisia.

Sian hännän katkaiseminen on kielletty.

Pätevä henkilö saa rei'ittää ja loveta sikojen korvia, suorittaa tatuointeja ja asettaa sioille korvamerkkejä ja mikro-siruja sekä merkitä sikoja muulla lyhytaikaista ja vähäistä kipua aiheuttavalla tavalla. Pätevä henkilö saa kastroida avoimella leikkausmenetelmällä kudoksia repimättä enintään seitsemän päivän ikäisen porsaan. Yli seitsemän päivän ikäisen sian kastroi eläinlääkäri asianmukaista

anestesiaa ja kivunlievitystä käyttäen. Pätevä henkilö saa lyhentää karjun torahampaat, jos se on tarpeellista muiden eläinten vahingoittumisen estämiseksi tai ihmisten turvallisuuden vuoksi.

Jos pitopaikassa esiintyy emakoiden nisävaurioita, pätevä henkilö saa katkaista tai hioa enintään seitsemän päivän ikäisen porsaan kulmahampaiden terävät kärjet asianmukaisia pihtejä tai hiomalaitetta käyttäen siten, että kulmahampaisiin jää ehjä ja sileä pinta. Kulmahampaan katkaisua tai hiomista ei saa suorittaa rutiinomaisesti. Ennen toimenpiteen suorittamista porsaiden pito-olosuhteita ja hoitoa parantamalla on pyrittävä estämään nisävaurioiden syntyminen.

Pätevällä henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla on riittävä tieto ja taito toimenpiteen suorittamiseksi.

Sairas tai vahingoittunut sika

Sian sairastuessa tai vahingoittuessa sille on viipymättä annettava tai hankittava asianmukaista hoitoa. Sairas tai vahingoittunut sika on tarvittaessa sijoitettava asianmukaiseen tilaan erilleen muista sioista. Sairauden tai vamman

laadun niin edellyttäessä eläin on lopetettava tai teuras-tettava.

Tuotantoeläinten omistajan tai pitäjän on pidettävä kirjaa tuotantoeläimille annetusta lääkinnällisestä hoidosta ja kuolleiden eläinten lukumääristä. Kirjanpitoa sikojen lääkinnällisestä hoidosta on säilytettävä vähintään viiden vuoden ajan ja kirjanpitoa kuolleiden eläinten lukumääristä vähintään kolmen vuoden ajan sen vuoden päättymisestä lukien, jolloin kirjanpitoon viimeksi kirjattiin eläintä koskeva merkintä.

Lisätietoa eläinten lääkitsemistä koskevasta lainsäädännöstä saa hoitavalta eläinlääkäriltä sekä internetosoitteesta www.evira.fi > Eläimet > Eläinten terveys ja eläntaudit > Lääkitseminen.

Tarttuvien eläntautien ennaltaehkäisyssä sekä niiden leviämisen estämisessä eläinten omistajat ovat keskeisessä asemassa. Ajankohtaista tietoa eläntaudeista sekä niiden vastustamisesta ja valvonnasta löytyy internetosoitteesta www.evira.fi > Eläimet > Eläinten terveys ja eläntaudit.

Sian lopetus tilalla

Eläimen lopettaminen on suoritettava mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti. Eläimen saa lopettaa vain lopettamisen osaava henkilö, jolla on riittävät tiedot kyseisen eläinlajin lopetusmenetelmästä ja lopetustekniikasta sekä riittävä taito toimenpiteen suorittamiseksi. Kaikkien eläimen lopettamiseen käytettävien välineiden ja laitteiden tulee olla tarkoitukseensa sopivia ja toimintakuntoisia. Välineiden ja laitteiden asianmukaisen toimintakunnon varmistamiseksi ne on tarkastettava ja huollettava säännöllisesti.

Eläimen lopetus on suoritettava siten, että eläimelle ei aiheudu tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä ja että muille eläimille aiheutuva häiriö on mahdollisimman vähäinen.

Eläimen lopettavan henkilön on varmistettava, että eläin on kuollut ennen kuin sen hävittämiseen tai muihin toimenpiteisiin ryhdytään.

Sikojen lopettamiseen on useita sallittuja menetelmiä. Sika saadaan lopettaa esimerkiksi ampumalla aivoihin, tai tainnuttamalla ensin pulttipistoolilla, jonka jälkeen suoritetaan välittömästi verenlasku. Enintään viisikiloisen porsaasan saa lopettaa päähän annetulla lujalla ja tarkalla iskulla.

Tarvittaessa lisää neuvoja ja ohjeita sian lopettamisesta saa kunnaneläinlääkäriltä.

Ajankohtaista tietoa eläinten lopettamista koskevista vaatimuksista ja lopettamisessa sallituista menetelmistä löytyy internetosoitteesta www.evira.fi > Eläimet > Eläinsuojelu ja eläinten pito > Eläinsuojelu teurastuksessa ja lopetuksessa.

Eläinjalostus

Eläinjalostuksessa on huomioitava eläinsuojelulliset näkökohdat sekä eläinten terveys. Sellainen eläinjalostus tai jalostusmenetelmien käyttäminen, josta voi aiheutua eläimelle kärsimystä tai merkittävää haittaa sen terveydelle tai hyvinvoinnille, on kielletty. Myös geenitekniikan käyttö eläinten tuotannon määrälliseksi tai laadulliseksi muuttamiseksi on kielletty, jos se voi vaikuttaa haitallisesti eläinten terveyteen tai hyvinvointiin.

Eläintä ei saa pitää tuotantotarkoituksia varten, jollei sen ilmiäisun tai perimän perusteella voida kohtuudella olettaa, että eläintä voidaan pitää ilman että eläimen pitäminen aiheuttaa haittaa sen terveydelle tai hyvinvoinnille

Eläinten tuotantokykyyn vaikuttaminen

Sian tuotantokykyyn keinotekoinen kohottaminen lääkkeillä tai muilla vastaavilla aineilla tai valmisteilla on kielletty, ellei voida osoittaa, ettei niistä aiheudu haittaa sian terveydelle tai hyvinvoinnille.

Tila- ja mitoitusvaatimukset

Emakoiden ja ensikoiden ryhmäkarsina

Emakoiden ja ensikoiden ryhmäkarsinan seinämien pituuden on oltava yli 2,8 metriä. Jos ryhmäkarsinassa pidetään alle kuuden eläimen ryhmää, karsinan seinämien pituuden on kuitenkin oltava yli 2,4 metriä.

Kiinteällä lattialla tarkoitetaan umpinaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, rutiläattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen rakojen osuus on enintään 10 % pinta-alasta.

Jos eläimiä pidetään alle kuuden eläimen ryhmässä, eläinten käytettävissä olevan esteettömän lattiapinta-alan on oltava 10 % suurempi kuin eläinryhmän tarvitsema laskennallinen pinta-ala osoittaa. Vähintään 40 eläimen ryhmässä pidettävien eläinten käytettävissä olevaa lattian pinta-alaa voidaan pienentää 10 %.

Ryhmäkarsinan esteettömän ja kiinteän lattia-alan vaatimukset siirtymäaikoinen:

Karjun karsina

Täysikasvuisella karjulla on oltava käytössään esteetöntä lattiapinta-alaa vähintään 6 m², josta vähintään 4 m² on oltava kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, rutiläattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen rakojen osuus on enintään 10 % pinta-alasta.

Kiinteäpohjaisen lattia-alan vaatimusta sovelletaan 1.1.2013 toiminnassa olleisiin sikaloihin 1.1.2028 alkaen, jollei sikalassa tai sen osastossa sitä ennen tehdä peruskorjausta

Jos karsinaa käytetään myös astutukseen, esteetöntä lattiapinta-alaa on oltava vähintään 10 m². Astutuskarsinan on oltava kiinteäpohjainen ja sopivasti kuivitettu.

	1.1.2013 jälkeen rakennetut tai peruskorjatut sikalat	Siirtymäaika päättyy	Siirtymäajan vaatimukset
Esteetön kokonaispinta-ala	2,25 m ² /emakko 1,64 m ² /ensikko Häkkien alla olevaa osaa ei lasketa mukaan	31.12.2027	Lattia-alan vaatimus sama, mutta häkkien alla oleva lattia-ala voidaan laskea mukaan
Kiinteä lattia	1,3 m ² /emakko 0,95 m ² /ensikko	31.12.2027	Lattia-alan vaatimus sama, mutta rakojen osuus enintään 15 %

Vieroitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsina

Ryhmäkarsinassa on oltava esteetöntä lattiapinta-alaa sikaa kohden vähintään:

1.1.2013 jälkeen rakennetut tai peruskorjatut sikalat		Siirtymäaika päättyy	Siirtymäajan vaatimukset	
Sian paino (kg)	Lattia pinta-ala (m ² /eläin)	31.12.2017	Sian paino (kg)	Lattia pinta-ala (m ² /eläin)
enintään 30	0,40		alle 10	0,15
yli 30, mutta enintään 40	0,50		10–20	0,20
yli 40, mutta enintään 60	0,60		20–30	0,30
yli 60, mutta enintään 110	0,90		30–50	0,40
yli 110, mutta enintään 130	1,00		50–85	0,55
yli 130	1,20	85–110	0,65	
			yli 110	1,00

Rakolattiat

Ryhmäkarsinan betonisen rakolattian on täytettävä seuraavat vaatimukset:

Sikaryhmä	Raon leveys tai reiän halkaisija enintään (mm)	Palkin leveys vähintään (mm)
Pikkuporsas	11	50
Vieroitettu porsas	14	50
Kasvatus- ja lihasika	18	80
Emakko ja ensikko	20	80

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

Puhelin 029 530 0400 • Faksi 029 530 4350

www.evira.fi

